

Beretning fra udenrigsudvalget.

(Afgivet af udvalget den 30. september 1974).

Udvalget har i folketingsårets 2. samling holdt 15 møder. Følgende forslag har været henvist til behandling i udvalget:

Forslag til lov om ændring af lov om udenrigstjenesten,

forslag til lov om ændring af lov om internationalt udviklingssamarbejde,

forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af konvention om det europæiske meteorologiske regnecenter og

forslag til folketingsbeslutning om handels-samkvem med Namibia [af Kristine Heltberg m.fl.].

Herom henvises til de af udvalget afgivne betænkninger over forslagene.

Om udvalgets arbejde i øvrigt bemærkes følgende:

Blandt de spørgsmål, udvalget navnlig har beskæftiget sig med, er *lønvilkkårene for ikke-hvide arbejdere i Sydafrika*. Som udgangspunkt for udvalgets behandling af spørgsmålet forelå i udvalget en redegørelse af 23. november 1973, som var resultatet af en af tidligere udenrigsminister K. B. Andersen iværksat undersøgelse. Redegørelsen var i øvrigt umiddelbart før folketingsvalget den 4. december 1973 omdelt til det i 1. samling nedsatte udenrigsudvalg.

Ved et arrangement i folketetinget havde udvalget lejlighed til at se en tidligere udsendt tv-udsendelse („Horisont“), som behandlede spørgsmålet om lønningsforhold m.v. i Sydafrika. Udvalget havde modtaget materiale til belysning af spørgsmålet fra Kirkernes Raceprogram, som endvidere ved foretræde for udvalget fik lejlighed til at redegøre for sine synspunkter, ligesom udvalget fra Det Østasiatiske Kompagni modtog referat og materiale fra et af selskabet den 30. januar afholdt pressemøde.

Udvalget søgte dels i samråd med udenrigsministeren, dels ved skriftlige spørgsmål

til ministeren yderligere oplysninger indhentet.

Endelig blev udvalget gjort bekendt med den 5. rapport fra det britiske underhus' finansudvalg 1973-74 om løn- og arbejdsvilkår for afrikanske arbejdere beskæftiget i britiske firmaer i Sydafrika og fik fra udenrigsministeren efter anmodning et i udenrigsministeriet udarbejdet sammendrag af rapporten. Udvalget vil fortsat følge denne sag med opmærksomhed og søge yderligere oplysninger fremskaffet.

Et *mindretal* (Arentoft og Erlendsson (FP)) erklærer sig uenig med udvalgets flertal med hensyn til hensigtsmæssigheden af yderligere undersøgelser vedrørende aflønningen af ikke-hvide i Sydafrika, idet der må sættes spørgsmålstegn ved, hvilken interesse/hvis interesse man mener at varetage ved Danmarks indblanding i andre staters interne arbejdsmarkedsforhold. Hvis meningen er at bære ved til et forargelsens bål over forskelle i indkomst folkegrupper imellem, betinget af etniske eller racemæssige forhold, bør en dansk regering, specielt under hensyn til egne forhold i rigets nordligste amt, vise særlig tilbageholdenhed.

På baggrund af bl. a. henvendelser fra Kirkernes Raceprogram og meddelelser fremkommet i dagspressen indeholdende påstande om overtrædelser af *forbudet mod handel med Sydrhodesia*, jfr. anordning af 18. september 1968 om forholdsregler mod Sydrhodesia, tog udvalget spørgsmålet op til behandling.

Spørgsmålet drøftedes i samråd med udenrigsministeren. Endvidere blev spørgsmålet om, hvad der i givet fald agtedes foretaget, og om påtalemyndighed samt de normale betingelser for at rejse påtale drøftet i samråd med handelsministeren og i samråd med justitsministeren.